

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 66/14

Luksemburg, 30 kwietnia 2014 r.

Wyrok w sprawie C-26/13
Árpád Kásler i Hajnalka Káslerné Rábai / OTP Jelzálogbank Zrt

Konsumenci, którzy zaciągają kredyt w walucie obcej, muszą mieć możliwość oszacowania konsekwencji ekonomicznych wynikających z zastosowania przy spłacie kredytu kursu (kursu sprzedaży waluty obcej) innego niż ten, który został zastosowany do obliczenia wysokości kredytu przy jego uruchomieniu (kurs kupna waluty obcej)

Sąd krajowy może zastąpić nieuczciwy warunek umowny przepisem prawa krajowego, aby ustanowić równowagę między stronami umowy i zachować ważność tej ostatniej

Dyrektywa w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich¹ stanowi, że nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami nie są dla tych ostatnich wiążące. Niemniej jednak, w przypadku warunków, które określają główny przedmiot umowy oraz relację ceny i wynagrodzenia do dostarczonych w zamian towarów lub usług, dyrektywa zezwala, by państwa członkowskie przewidziały w przepisach krajowych stanowiących transpozycję tej dyrektywy, że tego rodzaju warunki będą zwolnione z oceny ich nieuczciwego charakteru, o ile będą wyrażone prostym i zrozumiałym językiem. Przepisy węgierskie, poprzez które dokonano transpozycji dyrektywy, przewidują taki wyjątek.

W dniu 29 maja 2008 r. Á. Kásler i H. Káslerné Rábai zawarli z jednym z węgierskich banków umowę kredytu hipotecznego denominowanego w walucie obcej. Bank przyznał kredytobiorcom kredyt w wysokości 14 400 000 forintów węgierskich (HUF) (około 46 867 EUR).

Umowa przewidywała, że ustalenie kwoty kredytu we franku szwajcarskim (CHF) miało zostać dokonane według **kursu kupna** tej waluty stosowanego przez bank w dniu uruchomienia finansowania. Na podstawie tego warunku kwota kredytu została ustalona na 94 240,84 CHF. Niemniej jednak, zgodnie z tą umową wyrażoną w forintach węgierskich wysokość należnych rat miesięcznych miała być określana po **stosowanym przez bank kursie sprzedaży franka szwajcarskiego** obowiązującym w dniu poprzedzającym dzień wymagalności raty.

Małżonkowie Kásler zakwestionowali przed sądami węgierskimi warunek umowy, który pozwalał bankowi na obliczanie wymagalnych rat miesięcznych według kursu sprzedaży franka szwajcarskiego. Powołali się oni na nieuczciwy charakter tego warunku, ponieważ przewiduje on zastosowanie na potrzeby spłaty kredytu kursu innego niż ten, którym posłużono się przy jego udostępnieniu.

Kúria (węgierski sąd najwyższy), rozpoznający sprawę w postępowaniu kasacyjnym, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy warunek dotyczący kursów wymiany stosowanych do wykonania umowy kredytu denominowanego w walucie obcej określa główny przedmiot umowy lub odnosi się do stosunku jakości towarów i usług do ich ceny. Zmierza on także do ustalenia, czy zakwestionowany warunek można uznać za wyrażony prostym i zrozumiałym językiem, tak by mógł on zostać zwolniony z dokonania oceny jego nieuczciwego charakteru na podstawie dyrektywy. Wreszcie sąd węgierski pragnie ustalić, czy w sytuacji gdy umowa nie może dalej obowiązywać po wyłączeniu z niej nieuczciwego warunku, sąd krajowy jest uprawniony do zmiany lub uzupełnienia tego warunku.

¹ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. L 95, s. 29).

Trybunał przypomniał, po pierwsze, że zakaz dokonywania oceny nieuczciwego charakteru warunków odnoszących się do określenia głównego przedmiotu umowy musi podlegać wykładni zawężającej i ma zastosowanie wyłącznie do warunków określających podstawowe świadczenia w ramach danej umowy. Do Kúria należy ustalenie, czy zakwestionowany warunek umowny stanowi podstawowy element umowy zawartej przez małżeństwo Kásler.

Ponadto Trybunał zauważył, że ocena nieuczciwego charakteru omawianego warunku nie może zostać wyłączona z tego względu, że warunek ten odnosi się do relacji ceny i wynagrodzenia do dostarczonych w zamian towarów lub usług. Rozpatrywany warunek ogranicza się bowiem do określenia, w celu obliczenia rat kredytu, kursu wymiany między węgierskim forintem a frankiem szwajcarskim, nie przewidując jednak świadczenia przez kredytodawcę usługi wymiany waluty. Tymczasem w braku takiej usługi ciężar finansowy wynikający z różnicy pomiędzy kursem sprzedaży i kursem kupna, który musi ponieść kredytobiorca, nie może zostać uznany za wynagrodzenie należne w zamian za usługę.

Po drugie, Trybunał sprecyzował, że warunek określający główny przedmiot umowy wymyka się ocenie jego nieuczciwego charakteru tylko wówczas, gdy został on wyrażony w sposób jednoznaczny i zrozumiały. W tym względzie Trybunał podkreślił, że powyższy wymóg nie ogranicza się do jednoznaczności i zrozumiałości wyłącznie pod względem formalnym i czysto gramatycznym. Przeciwnie, umowa kredytu musi w sposób przejrzysty ukazywać powody i specyfikę mechanizmu przeliczania waluty obcej. Wobec tego do Kúria należy ustalenie, czy **właściwie poinformowany oraz dostatecznie uważny konsument może**, na podstawie form zachęty stosowanych przez kredytodawcę w procesie negocjacji umowy i dostarczonych na tym etapie informacji, nie tylko dowiedzieć się o istnieniu różnicy między kursem sprzedaży a kursem kupna waluty obcej, ale również oszacować skutki zastosowania kursu sprzedaży przy obliczaniu rat kredytu, a w rezultacie także całkowity koszt zaciągniętego przez siebie kredytu.

Wreszcie Trybunał zauważył, że w sytuacji gdy wykreślenie nieuczciwego warunku prowadziłoby, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, do niemożności wykonania umowy, **dyrektywa nie stoi na przeszkodzie temu, by sąd krajowy zastąpił ów warunek przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym**. Takie podejście pozwala bowiem na osiągnięcie celu dyrektywy, polegającego między innymi na ustanowieniu równowagi między stronami, zachowując jednak tak dalece, jak to możliwe, ważność umowy jako takiej.

Gdyby takie zastąpienie nie było dopuszczalne i gdyby sąd był w rezultacie zobowiązany do unieważnienia umowy, osiągnięcie odstrasżającego skutku sankcji nieważności umowy, a także cel z zakresu ochrony konsumenta byłyby narażone na niepowodzenie. W niniejszym przypadku takie unieważnienie skutkowałoby postawieniem pozostałej do spłaty kwoty kredytu w stan natychmiastowej wymagalności. To jednak mogłoby przekraczać finansowe możliwości konsumenta i z tego względu penalizować raczej jego aniżeli kredytodawcę, który wobec takiej konsekwencji mógłby nie czuć się skłonny do zaprzestania wprowadzania tego rodzaju warunków do proponowanych przez siebie umów.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106